

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 9P/177/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623202834
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2024:1623202834.1

Uznesenie

Okresný súd Malacký, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. D. XXXX/XX, E., t.č. bytom F. X. E. G. XX/XX, E., dieťa rodičov: matky A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, H. a otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. D. XXXX/XX, E., t.č. bytom I. J. XXX, J., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 13.12.2023 sa otec maloletej domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil otec tým, že rozsudkom Okresného súdu Malacký sp.zn. 9P/202/2022 bola maloletá A. zverená do osobnej starostlivosti jeho matky C. B., keďže sa matka maloletej nemohla o maloletú starať. Neodkladnosť situácie videl v tom, že stará matka mu v auguste 2023 telefonicky oznámila, že nemá s maloletou kde bývať, pretože z dôvodu neplatenia nájomného jej majiteľ bytu ukončil nájomný vzťah s okamžitou platnosťou. So súhlasom svojej manželky D. B. svoju matku a dcéru ubytoval v jeho terajšej rodine na J.. Vybavil im potrebné záležitosti ohľadom poberania dávok a návštevy základnej školy. Po dvoch mesiacoch sa jeho matka aj s maloletou náhle odsťahovali k svojej setre do Malaciek, kde podľa neho majú nevyhovujúce bytové pomery a prostredie. U neho a jeho manželky, ktorá súhlasí, že sa bude o maloletú starať, je dostatok miesta a vhodné hygienické podmienky. Vedia jej poskytnúť lásku, rodinu a všetku starostlivosť, ktorú dieťa v jej veku potrebuje. K návrhu priložil rodný list maloletej.

2. Z poručenského spisu maloletej sp. zn. 9P/202/2022 vedeného tunajším súdom súd zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/202/2022-109 zo dňa 14.02.2023 bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. B. a rodičia maloletej boli zaviazaní platením výživného na maloletú, matka vo výške 40 Eur mesačne a otec vo výške 50 Eur mesačne. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že zverenie maloletej do starostlivosti starej matky bolo v najlepšom záujme maloletej. Starostlivosť o maloletú zabezpečovala stará matka. Otec bol v kontakte s maloletou len sporadicky, najmä telefonicky. Matka maloletej nejavila o maloletú záujem.

3. Podľa správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Malacký zo dňa 29.12.2023 stará matka aj s maloletou A. bývajú u svojej sestry, pani K. B., na adrese F. X. E. G. XX, E.. V domácnosti momentálne býva: pani B., maloletá A., pani K. B., jej dcéra s mal. dcérou. Byt je vo vlastníctve pani K. B.. Zo vstupnej chodby vedú dvere do spálne, kde spáva pani K. s dcérou a vnučkou. Ďalšie dvere vedú do obývacej izby, kde na rozkladacej sedačke spáva stará matka a maloletá A.. Tu sa nachádza ešte nábytok, stôl a TV. Na konci chodby sú dvere do kúpeľne, toalety a dvere do kuchyne. V nej sa nachádza kuchynská

linka, kuchynský stôl, stoličky, elektrické spotrebiče. V čase šetrenia bolo v domácnosti čisto, hygiena bola na dobrej úrovni. Stará matka môže s mal. Dianou ostať v domácnosti, dokedy to bude potrebné. Pani B. uviedla, že od januára by mala ísť aj s maloletou bývať do podnájmu na ul. L. E. M. E.. Stará matka sa snaží zabezpečiť starostlivosť o maloletú A. najlepšie ako vie. A. vyzerala spokojne, uviedla, že na Vianoce dostala veľa darčiekov. Úrad stanovil mieru ohrozenia maloletej za nízku, a to z dôvodu, že stará matka nemá stále bývanie, ako aj to, že museli predchádzajúci podnájom urýchlene opustiť, čo viedlo k tomu, že maloletá A. musela začať navštevovať novú školu v obci J.. Táto rýchla zmena vplývala zle na jej psychickú pohodu. Stará matka má podanú žiadosť o sociálny byt v meste E., získanie takého bytu je náročné. Stará matka naďalej spolupracuje s Centrom pre deti a rodiny Malacky, pričom avizovala, že aj po vyčerpaní aktuálnych hodín v rámci odporúčania by chcela v nej pokračovať. S maloletou A. pracovníci úradu vykonali pohovor. Uviedla, že u otca v J. sa jej nepáči, nechce tam papať, nechce tam byť. Nechce ísť k otcovi ani teraz cez sviatky, ani na jeden deň. A. uviedla, že otec za ňou do Malaciek nechodí. Nepáči sa jej u otca, lebo jej malý brat C. jej robí zle, hádže po nej kamene. Aj keby C. poslúchal, aj tak tam nechce byť. Maloletá uviedla, že keď bola naposledy v J., tak sa s ňou otec ani nehral. Otec jej neposlal ani darčeky na Vianoce. Maloletá A. chce bývať u babky v Malackách, lebo jej je u nej dobre. Záverom správy úrad zhodnotil, že maloletá A. je veľmi naviazaná na starú matku.

4. Podľa správy zo šetrenia pomerov v rodine otca maloletej Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Brezno zo dňa 21.12.2023 otec maloletej býva na adrese I. J. XXX, J. v rodinnom dome, rodinný dom je vo vlastníctve otca maloletej s manželkou. Otec maloletej býva v spoločnej domácnosti so svojou manželkou D. B., nar. XX.XX.XXXX a spoločným dieťaťom C. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je v celodennej starostlivosti rodičov. Maloletá A. má v domácnosti u otca vytvorené vhodné podmienky pre pokojný spánok, odpočinok, hru, hygienu aj na prípravu na vyučovanie. V čase sociálneho zisťovania bola domácnosť v primeranej čistote. V domácnosti sa nachádzala dostatočná zásoba potravín. Mesačné výdavky na domácnosť rodiny tvorí eklektická energia – 100 Eur/mesačne, voda 20 Eur /mesačne, televízia + internet + paušál 50 Eur /mesačne, strava 400 Eur /mesačne, drevo na vykurovanie 600 Eur /za sezónu. Otec mal. A. je SZČO, pracuje v oblasti údržby železníc. Jeho priemerný mesačný príjem je 600 Eur. Manželka otca maloletej je od 01.11.2023 zamestnaná v rámci obce J. ako terénny sociálny pracovník v komunitnom centre cez projekt. Otec maloletej sa k danej veci vyjadril, že by bol rád, keby mohla mal. A. bývať v spoločnej domácnosti spolu s jeho manželkou a synom C., nakoľko má pre maloletú vytvorené vhodné podmienky a má záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Otec maloletej ďalej uviedol, že stará matka s maloletou často striedajú bývanie, keďže stará matka nemá zabezpečené stabilné bývanie. Podľa neho pre maloleté dieťa nie je vhodné časté sťahovanie, ktoré negatívne vplyva na všestranný vývoj maloletej. S maloletou je v telefonickom kontakte takmer každý večer. Otec nevie, kde sa biologická matka maloletej nachádza, nie sú v žiadnom kontakte. Záverom správy úrad zhodnotil, že otec maloletej má v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa.

5. Podľa správy Základnej školy, Záhorácka 95, Malacky zo dňa 30.11.2023 maloletá A. navštevuje 1. B triedu, chodí denne do školy. Neprítomné dni má riadne ospravedlnené od starej matky, ktorej hovorí „mami“. Jej vyučovacie výsledky sú slabšie, ale žiačka sa zlepšuje a napreduje. Má vypracované zadané domáce úlohy. V škole sa správa slušne a ohľaduplne k vyučujúcim aj k spolužiakom. Do školy chodí čisto a pekne oblečená a upravená. Vlasy má pekne učesané do vrkočov. Do školy si pravidelne nosí všetky učebnice, pomôcky aj desiatu. V triede si našla kamarátky, s ktorými sa počas prestávok hrá a rozpráva. Stravuje sa v školskej jedálni. Do školy aj zo školy chodí denne v sprievode starej matky. Spolupráca triednej učiteľky so starou matkou je výborná. Triedna učiteľka sa denne stretáva so starou mamou, keď ju odvádza zo školy a informuje ju o práci jej vnučky. Stará matka sa svedomito stará o maloletú.

6. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Obsah neodkladného opatrenia je definovaný v ustanovení § 325 ods. 2 C.s.p., tento však nie je taxatívne daný. Podľa § 325 ods. 2, písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 326 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 332 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

12. Podľa § 361 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

13. Neodkladné opatrenie je svojím charakterom výnimočným prostriedkom súdnej ochrany smerujúcim k úprave pomerov a umožňuje rýchle a pružné riešenie takej situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu v záujme rýchlej a účinnej ochrany práv a oprávnených záujmov dotknutých osôb. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy a je nevyhnutný okamžitý zásah súdu. Dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia musí existovať v čase, keď súd o neodkladnom opatrení rozhoduje. Posúdenie bezodkladnosti úpravy pomerov je na úvahe súdu, pričom je potrebné starostlivo zvážiť dôsledky, ktoré pre účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia môžu nastať.

14. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Z povahy neodkladných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované všetky skutočnosti, ktoré by mal súd inak zistené, ak by mal vo veci vydať konečné rozhodnutie. Pri prijímaní takéhoto opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Rozhodné skutočnosti (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú rozhodné skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými, a teda umožňujú záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

15. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine). Medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri hľadaní tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča (Uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 379/2010).

16. Neodkladné opatrenie v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti je namieste vtedy, ak riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je bezprostredne ohrozená jeho výživa alebo výchova, ak musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne ide o iné dôležité záujmy maloletého.

17. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

18. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni vyspelosti.

19. Po oboznámení sa s návrhom otca, doloženými správami a vykonanom dokazovaní v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o neodkladnom opatrení, dospel súd k záveru, že nie je daná potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením. Neodkladné opatrenie je výnimočným inštitútom a slúži na riešenie situácií, ktoré skutočne neznesú odklad a nemá sa ním obchádzať či nahrádzať konanie vo veci samej. Aktuálnym šetrením v domácnosti starej matky a zo správy školského zariadenia o maloletej súd nezistil relevantné dôvody na bezodkladné zverenie maloletej do starostlivosti otca. Stará matka napriek tomu, že nemá vlastné bývanie a býva s maloletou u svojej sestry, zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloletú, pri sociálnom šetrení úrad nevyhodnotil podmienky v domácnosti, kde sa stará matka s maloletou zdržiavajú, ako nevyhovujúce. Škola hodnotila spoluprácu so starou matkou ako výbornú a jej starostlivosť o maloletú ako svedomitú. Je zrejmé, že maloletá je na starú matku citovo naviazaná, keďže stará matka už dlhodobejšie nahrádza maloletej starostlivosť rodičov. Samotná maloletá sa v tejto veci vyjadrila tak, že chce zostať bývať u starej matky, kde je jej dobre, u otca sa jej nepáči a aktuálne odmieta ísť do jeho domácnosti, otec ju podľa jej slov nenavštevuje. Vzhľadom na vyššie uvedené je daná obava, že za daného stavu neodkladné zverenie maloletej do starostlivosti otca a s tým súvisiace odlúčenie od starej matky by mohlo mať negatívny dopad na psychický stav a prežívanie maloletej.

20. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže súd nezistil dostatočné dôvody na zmenu zverenia maloletej neodkladným opatrením, návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Súd posudzoval len či je dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie. Otec sa môže domáhať zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti podaním návrhu vo veci samej, kde súd posúdi dôvodnosť jej ďalšieho trvania, a to po vykonaní riadneho dokazovania, vypočutí všetkých účastníkov konania a zohľadnení všetkých relevantných skutočností (na čo nie je priestor v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia), pričom prvoradým hľadiskom bude najlepší záujem maloletého dieťaťa.

21. Súd zároveň apeluje na starú matku a otca maloletej, aby v otázke starostlivosti o maloletú nesúperili, ale konali vždy s ohľadom na najlepší záujem maloletej a jej zdravý psychický a fyzický vývoj. Z vyjadrení maloletej sa javí, že vzťah maloletej k otcovi je narušený. Je preto nevyhnutné, ak otec má úprimný záujem o prevzatie starostlivosti nad maloletou, aby sa citové väzby medzi otcom a maloletou posilňovali, k čomu sa musí pričiniť tak otec ako aj stará matka maloletej.

22. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, štvormo.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.